

**KRITERIJI PRIMERNOSTI BANČNIH POSOJIL
ZA ZAVAROVANJE KREDITNIH POSLOV EVROSISTEMA - pojasnila**

Kriteriji primernosti za bančna posojila, ki se lahko uporabijo za zavarovanje terjatev Evrosistema (v nadaljevanju: bančna posojila), so določeni v Splošnih pogojih o izvajanju okvira denarne politike (v nadaljevanju: Splošni pogoji). Podrobnejši pogoji so določeni v Uporabniškem priročniku za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev Banke Slovenije. Vzpostavitev zavarovanja z vpisom maksimalne zastavne pravice za bančna posojila, ki se vodijo po slovenskem pravu, ureja Sklep o vzpostavitvi in vodenju registra finančnega premoženja. Vsi omenjeni pravni akti so objavljeni na spletni strani Banke Slovenije ([povezava](#) na objavo, na dnu spletne strani kliknite »Prikaži več«).

Za primer čezmejne uporabe bančnih posojil so vse nacionalne centralne banke Evrosistema pripravile postopke, ko nastopajo kot korespondenčna centralna banka (ang. correspondent central bank, CCB) za bančna posojila, ki se vodijo po pravu njihove države in se uporabijo pri čezmejni uporabi bančnih posojil. Če želi nasprotna stranka mobilizirati bančna posojila po pravu druge države članice Evropske unije, katere valute je evro, mora predhodno podpisati izjavo, da bo spoštovala pravila in postopke CCB (primer izjave je v prilogi 4 Uporabniškega priročnika za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev Banke Slovenije).

Pravno zavezujoči kriteriji in zahteve za bančna posojila so določeni v zgoraj omenjenih pravnih aktih, ta dokument pa je zgolj informativne narave. V primeru morebitnega razkoraka oz. konflikta med temi pojasnili in zgoraj naštetimi pravnimi akti veljajo pravni akti.

I. Tabelarni prikaz kriterijev primernosti in dodatnih zahtev za bančna posojila

V spodnji tabeli so na kratko naštet kriteriji primernosti za bančna posojila in dodatne zahteve, ki jih morajo nasprotna stranka Banke Slovenije upoštevati pri uporabi bančnih posojil za zavarovanje terjatev Evrosistema. Podrobnejši opis kriterijev in zahtev, vključno z dodatnimi pojasnili, je podan v nadaljevanju.

Kriterij primernosti	Opis
1. Vrsta finančnega premoženja	Bančno posojilo, ki je dolžniška obveznost dolžnika do nasprotne stranke. Delež v sindiciranem posojilu je primerno bančno posojilo.
2. Znesek glavnice	Fiksen, brezpogojni znesek glavnice do dokončnega odplačila obveznosti.
3. Obrestna mera in kuponi bančnih posojil	Obrestna mera kot pri brezkuponskih instrumentih, fiksna ali variabilna obrestna mera (vezana na sprejemljivo referenčno obrestno mero). Kupon ima lahko spodnjo oz. zgornjo mejo.

	Pri kuponih bančnega posojila tekoči kupon ne sme povzročiti negativnega denarnega toka ali zmanjšanja plačila glavnice.
4. Nepodrejenost	Pravica do glavnice in/ali obresti ne sme biti podrejena.
5. Zahteve glede kreditne kvalitete bančnih posojil	Bonitetna ocena zunanje bonitetne agencije S&P, Moody's, Fitch, DBRS oz. Scope Ratings najmanj v vrednosti BBB-/Baa3 oz. BBBL ali verjetnost neplačila po IRB najmanj 0,40%. Subjekti javnega sektorja: PSE1 ali PSE2.
6. Najnižji znesek bančnega posojila	Ob vpisu zastavne pravice znesek neodplačanega dela glavnice ne sme biti nižji od 500.000 EUR.
7. Valuta denominacije bančnih posojil	V evrih ali v eni od nekdanjih valut držav članic, katerih valuta je evro.
8. Vrsta dolžnika ali garanta	Nefinančne družbe, subjekti javnega sektorja (razen javnih finančnih družb), multilateralne razvojne banke ali mednarodne organizacije.
9. Kraj dolžnika ali garanta	Država članica, katere valuta je evro. Pravilo ne velja za multilateralne razvojne banke ali mednarodne organizacije.
10. Veljavno pravo	Pravo države članice, katere valuta je evro. Število uporabljivih pravnih sistemov ne sme biti večje od dveh.
11. Odsotnost omejitev v zvezi z mobilizacijo in izvršitvijo zavarovanja na bančnih posojilih	Bančno posojilo mora biti v celoti prenosljivo, njegova mobilizacija mora biti za Evrosistem mogoča brez omejitev. Posojilne pogodbe ne smejo vsebovati nobenih omejevalnih določb glede mobilizacije in izvršitve zavarovanja v korist Banke Slovenije (tj. tudi prenosa na tretjo osebo).
12. Odsotnost omejitev v zvezi z bančno tajnostjo in zaupnostjo	Pogodbeno brezpogojno soglasje dolžnika, da nasprotna stranka razkrije Evrosistemu podrobnosti v zvezi z bančnim posojilom in dolžnikom. Prav tako se zahteva brezpogojno soglasje primerne garanta.
13. Odpoved pobotu	Zahteva se nepreklicna odpoved dolžnika do pravice pobota svojih obveznosti s terjatvami do nasprotne stranke, ko slednja bančno posojilo uporabi za zavarovanje terjatev Evrosistema.
14. Obvestitev dolžnika oz. garanta o vpisu zastavne pravice Evrosistema na bančnem posojilu	Obvestitev dolžnika oz. garanta o vpisu zastavne pravice na bančnem posojilu. Obvestilo se zahteva tudi za neprimerne garanta, tudi v primeru, ko je garant fizična oseba.
15. Značilnosti garancije oz. jamstva	Brepogojno in nepreklicno jamstvo na prvi poziv. Če garant ni subjekt javnega sektorja s pravico do

	odmerjanja davkov, je treba zagotoviti tudi pravno potrditev.
16. Dodatna bančna posojila	Odstopanja od skupnih kriterijev so posebej določena v 163. in 163.a členu Splošnih pogojev. Nasprotna stranka lahko uporabi dodatna bančna posojila le v primeru, če nima več prostega drugega primernega finančnega premoženja in se o uporabi posebej dogovori z Banko Slovenije.

Dodatne zahteve	
1. Označba posojilnih pogodb, ki so zastavljene v korist Evrosistema	Nasprotna stranka na listino, ki dokazuje obstoj bančnega posojila, vpiše identifikacijsko številko posojila in besedilo: »DANO V ZAVAROVANJE BANKI SLOVENIJE« ali »DANO V ZAVAROVANJE [naziv centralne banke Eurosistema]«.
2. Četrtna lastna potrditev in zaveza v zvezi z obstojem bančnih posojil	Nasprotna stranka vsako četrtno posreduje Banki Slovenije pisno lastno potrditev in zavezo v zvezi z obstojem bančnih posojil, v kateri potrdi obstoj bančnih posojil in ustreznost ravnanja z bančnimi posojili, ki so dani Banki Slovenije v zavarovanje.
3. Točnost podatkov o bančnih posojilih v skladu pri Banki Slovenije	Nasprotna stranka takoj oz. najkasneje naslednji delovni dan po nastali spremembi sporoči Banki Slovenije vse relevantne spremembe glede bančnega posojila, vključenega v sklad pri Banki Slovenije.
4. Zahteve za preverjanje stanj neodplačane glavnice bančnega posojila v skladu pri Banki Slovenije	Nasprotna stranka sproti preverja stanja bančnih posojil v skladu pri Banki Slovenije. Pri tem preverja vrednost neodplačane glavnice (pred odbitki) z vrednostjo v svojih knjigovodskih evidencah.
5. Tesne povezave	Nasprotna stranka ne sme za zavarovanje uporabiti bančnega posojila, ki ga dolguje ali zanj jamči sama nasprotna stranka ali kateri koli drug subjekt, ki je z njo v tesni povezavi.
6. Upravičenec do denarnih tokov	Banka Slovenije je edini upravičenec do denarnih tokov iz bančnega posojila, ne glede na to pa dolжник (oziroma garant) izplačuje vse denarne tokove neposredno posojilodajalcu, razen če Banka Slovenije od dolžnika (oziroma garanta) zahteva, da se izplačujejo direktno njej.
7. Spremljava dolžnikov in garantov iz bančnih posojil	Nasprotna stranka je dolžna sproti spremljati bonitetno oceno dolžnika. Nasprotna stranka sproti obvešča Banko Slovenije o dogodku neplačila dolžnika in garanta po 178. členu CRR oz. vsako razvrstitev dolžnika in garanta v skupino E ali D po Navodilu za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij.
8. Slovensko pravo in uporaba slovenskega jezika	

Nasprotna stranka v register finančnega premoženja pri Banki Slovenije vpiše bančno posojilo, odobreno po slovenskem pravu. Če posojilna oz. poroštvena pogodba nista sklenjeni v slovenskem jeziku, Banka Slovenije zahteva overjen prevod v slovenski jezik.

9. [Identifikacijske oznake o kreditih iz AnaCredit](#)

Nasprotna stranka ob vpisu v register finančnega premoženja pri Banki Slovenije poroča identifikacijsko oznako, ki je vezana na Navodilo za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij.

II. Podrobnejši opis kriterijev primernosti za bančna posojila

1. Vrsta finančnega premoženja

Primerna vrsta finančnega premoženja je bančno posojilo, ki je dolžniška obveznost dolžnika do nasprotne stranke. Bančna posojila s postopnim odplačevanjem glavnice, tj. kjer se glavnica in obresti odplačujejo po vnaprej določenem načrtu, in izkoriščene kreditne linije so primerni.

Prekoračitve stanja na tekočem računu, akreditivi in neizkoriščene kreditne linije, npr. neizkoriščen del revolving posojila, ki dovoljujejo uporabo posojila, vendar sami po sebi niso bančna posojila, niso primerna bančna posojila.

Delež v sindiciranem posojilu je primerno bančno posojilo. Delež v sindiciranem posojilu pomeni bančno posojilo, ki je posledica udeležbe posojilodajalca pri posojilu, ki ga zagotovi skupina posojilodajalcev v sindikatu.

Bančno posojilo, ki se odobri zunaj strogega posojilnega razmerja, lahko predstavlja primerno vrsto finančnega premoženja. Terjatev, neločljivo povezana z nekaterimi strukturami lizinga ali odkupov terjatev, se lahko uvrsti med primerno vrsto finančnega premoženja, če predstavlja bančno posojilo. Terjatve, kupljene v okviru odkupov terjatev, se lahko uvrstijo med primerno vrsto finančnega premoženja samo v primeru, če dejansko predstavljajo bančna posojila za razliko od drugih terjatev.

2. Znesek glavnice

Bančno posojilo mora imeti fiksen, brezpogojni znesek glavnice do dokončnega odplačila obveznosti.

3. Obrestna mera in kuponi bančnih posojil

Bančno posojilo ima lahko obrestno mero kot pri brezkuponskih instrumentih, fiksno obrestno mero ali variabilno obrestno mero - tj. vezano na referenčno obrestno mero. Referenčna obrestna mera je lahko ena od naslednjih:

- obrestna mera na evrskem denarnem trgu, katere uporaba je dovoljena v Uniji, v skladu z Uredbo (EU) 2016/1011, npr. €STR (vključno s konformno ali povprečno dnevno obrestno mero €STR), EURIBOR ali podoben indeks;
- stopnja za zamenjave s konstantno zapadlostjo, npr. CMS, EIISDA, EUSA;
- donosnost državne obveznice iz evroobmočja ali indeksa več državnih obveznic iz evroobmočja.

Kuponi bančnih posojil imajo lahko spodnjo oz. zgornjo mejo, ki je lahko vnaprej opredeljena oz. se spreminja.

Struktura kupona (ne glede na to, ali gre za bančno posojilo s fiksno ali variabilno obrestno mero) lahko vsebuje pribitek, ki je vnaprej opredeljen ob sklenitvi bančnega posojila ali se lahko spreminja med trajanjem bančnega posojila. V primeru spremembe pribitka temelji ocena primernosti strukture kupona na preostalem trajanju bančnega posojila.

Pri kuponih bančnega posojila tekoči kupon ne sme povzročiti negativnega denarnega toka ali zmanjšanja plačila glavnice. Če v tekočem obračunskem obdobju struktura kupona povzroči negativen denarni tok, je bančno posojilo neprimerno od trenutka določitve tega kupona. Primerno lahko spet postane na začetku novega obračunskega obdobja, ko denarni tok iz naslova kupona za dolžnika ni več negativen, če bančno posojilo izpolnjuje vse druge ustrezne zahteve.

V zvezi s strukturo kupona velja sledeče:

- (a) brezkuponska bančna posojila se obravnavajo kot bančna posojila s fiksno obrestno mero;
- (b) bančna posojila z variabilno obrestno mero, pri katerih je obdobje ponovnega določanja obrestne mere daljše od enega leta, se obravnavajo kot bančna posojila s fiksno obrestno mero;
- (c) bančna posojila z variabilno obrestno mero z zgornjo mejo se obravnavajo kot bančna posojila s fiksno obrestno mero;
- (d) bančna posojila z variabilno obrestno mero s spodnjo mejo ter brez zgornje meje, pri katerih je obdobje ponovnega določanja obrestne mere eno leto ali manj, se obravnavajo kot bančna posojila z variabilno obrestno mero;
- (e) odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja za bančno posojilo z več kot eno vrsto plačila obresti, je odvisen zgolj od plačil obresti v preostali življenjski dobi bančnega posojila. Če se v preostali življenjski dobi bančnega posojila uporablja več kot ena vrsta plačila obresti, se preostala plačila obresti obravnavajo kot plačila obresti po fiksni obrestni meri, pri čemer se kot ustrezna zapadlost za določanje odbitka upošteva preostala zapadlost bančnega posojila.

4. Nepodrejenost

Pri bančnih posojilih pravica do glavnice in/ali obresti ne sme biti podrejena: (a) pravicam imetnikov drugih nezavarovanih dolžniških obveznosti dolžnika, vključno z drugimi deleži ali poddeleži v istem sindiciranem posojilu; in (b) pravicam imetnikov dolžniških instrumentov istega izdajatelja.

5. Zahteve glede kreditne kvalitete bančnih posojil

Kreditna kvaliteta bančnih posojil se oceni na podlagi kreditne kvalitete dolžnika ali garanta.

Interni bonitetni sistemi NCB, ki jih Evrosistem sprejema v skladu s splošnimi kriteriji sprejemljivosti, se uporabljajo kot primarni bonitetni vir za ocenjevanje kreditne kvalitete dolžnikov in garantov bančnih posojil, mobiliziranih v zavarovanje, če je na voljo bonitetna ocena iz sprejetega internega bonitetnega sistema domače NCB ali druge NCB.

Dolžnik ali garant mora imeti verjetnost neplačila po internem bonitetnem sistemu NCB najmanj 40 % oz. če ta ne obstaja, bonitetno oceno zunanje bonitetne agencije S&P, Moody's, Fitch, DBRS oz. Scope Ratings najmanj vrednosti BBB-/Baa3 oz. BBBL ali verjetnost neplačila po IRB najmanj 0,40 %. Usklajena lestvica bonitetnih ocen zunanjih bonitetnih agencij je objavljena na [spletni strani ECB](#).

Poleg tega so primerni dolžniki tudi subjekti javnega sektorja iz uredbe o kapitalskih zahtevah, če subjekt sam nima bonitetne ocene. Neocenjenim subjektom javnega sektorja razreda PSE1 s sedežem

v Republiki Sloveniji se pripiše enako bonitetno oceno kot jo ima Republika Slovenija. Neocenjenim subjektom javnega sektorja razreda PSE2 s sedežem v Republiki Sloveniji se pripiše bonitetno oceno, ki je eno stopnjo kreditne kvalitete (angl. credit quality step, CQS) nižja od bonitetne ocene Republike Slovenije. Seznam PSE1 je objavljen na spletni strani BS v poglavju Nadzorniška razkritja in seznam (glej podpoglavje: Subjekti javnega sektorja RS, ki se obravnavajo v skladu s členom 116(4) CRR). Seznam PSE2 se javno ne objavlja. Nasprotna stranka sama določi, ali je dolžnik oz. garant PSE2, pri tem se uskladi z oddelkom v banki, ki skrbi za izračun kapitalskih zahtev.

Če je nasprotna stranka v dvomih, ali se dolžnik oz. garant uvršča med PSE, lahko posreduje BS zahtevek za preveritev PSE po elektronski pošti, v katerem pojasni oz. utemelji razloge za uvrstitev pravne osebe na seznam PSE. Zahtevku priloži dokazila, iz katerih je razvidno, da bi določena pravna oseba lahko bila PSE1 ali PSE2.

6. Najnižji znesek bančnega posojila

V trenutku prenosa bančnega posojila s strani nasprotne stranke v zavarovanje v korist Banke Slovenije neodplačani znesek glavnice iz bančnega posojila ne sme biti nižji od 500.000 EUR.

7. Valuta denominacije bančnih posojil

Bančna posojila morajo biti denominirana v evrih ali v eni od nekdanjih valut držav članic, katerih valuta je evro.

8. Vrsta dolžnika ali garanta

Dolžniki in garanti primernih bančnih posojil so nefinančne družbe, subjekti javnega sektorja (razen javnih finančnih družb), multilateralne razvojne banke ali mednarodne organizacije. Ta zahteva se ne uporablja za garanta bančnega posojila, če se jamstvo ne uporablja za zagotovitev, da to bančno posojilo izpolnjuje zahteve glede kreditne kvalitete. Pri bančnem posojilu z več kakor enim dolžnikom je vsak dolžnik individualno in solidarno odgovoren za polno poplačilo celotnega bančnega posojila.

9. Kraj dolžnika ali garanta

Dolžnik bančnega posojila mora biti ustanovljen v državi članici, katere valuta je evro. Tudi garant bančnega posojila mora biti ustanovljen v državi članici, katere valuta je evro, razen če se jamstvo ne uporablja za zagotovitev, da to bančno posojilo izpolnjuje zahteve glede kreditne kvalitete.

Za dolžnike ali garante, ki so multilateralne razvojne banke ali mednarodne organizacije, se zgornje zahteve ne uporabljajo in so primerni ne glede na kraj ustanovitve.

10. Veljavno pravo

Posojilno pogodbo mora urejati pravo države članice, katere valuta je evro. Poleg tega skupno število pravnih sistemov, ki se uporabljajo za nasprotno stranko, upnika, dolžnika, garanta (samo če obstaja jamstvo in se to uporablja za zagotovitev, da bančno posojilo izpolnjuje zahteve glede kreditne kvalitete), posojilno pogodbo in pogodbo o mobilizaciji bančnega posojila v zavarovanje, ne sme biti večje od dveh.

Za bančna posojila, ki se vodijo v registru finančnega premoženja pri Banki Slovenije, se zahteva, da posojilno pogodbo ureja slovensko pravo.

11. Odsotnost omejitev v zvezi z mobilizacijo in izvršitvijo zavarovanja na bančnih posojilih

Bančna posojila morajo biti v celoti prenosljiva, njihova mobilizacija mora biti za Evrosistem mogoča brez omejitev. Posojilna pogodba, drugi pogodbeni dogovori med nasprotno stranko in dolžnikom ali jamstvo, če obstaja v zvezi s tem bančnim posojilom, ne smejo vsebovati nobenih omejevalnih določb glede vzpostavitve zavarovanja. Izvršitev zavarovanja na bančnih posojilih v korist Evrosistema mora biti mogoča brez omejitev. Prav tako posojilna pogodba, drugi pogodbeni dogovori med nasprotno stranko in dolžnikom ali jamstvo, če obstaja v zvezi s tem bančnim posojilom, ne smejo vsebovati nobenih omejevalnih določb glede izvršitve zavarovanja na bančnem posojilu, ki se uporablja za zavarovanje pri kreditnih poslih Evrosistema, vključno z zahtevami glede oblike ali časa ter drugimi zahtevami glede izvršitve zavarovanja. Banki Slovenije mora biti zagotovljeno, da lahko v primeru izvršitve zavarovanja brez kakršnihkoli omejitev izvrši prenos bančnega posojila na Banko Slovenije ali tretjo osebo.

Ne glede na zgornje zahteve se določbe, ki prenos deležev v sindiciranem posojilu omejujejo na prenose na banke, finančne institucije in subjekte, katerih redna dejavnost ali namen ustanovitve je posojanje ali kupovanje posojil, vrednostnih papirjev ali drugega finančnega premoženja oziroma investiranje vanje, ne štejejo kot omejitev glede izvršitve zavarovanja na bančnem posojilu. Prav tako se agent, ki zbira in distribuira plačila ter upravlja s posojilom, ne razume kot omejitev mobilizacije in izvršitve zavarovanja na deležu v sindiciranem posojilu, pod pogojem, da: (a) je agent kreditna institucija, ki se nahaja v Uniji; ter (b) se razmerje med zadevnim članom sindikata in agentom lahko prenese skupaj z deležem v sindiciranem posojilu ali kot del tega deleža.

12. Odsotnost omejitev v zvezi z bančno tajnostjo in zaupnostjo

Nasprotna stranka in dolžnik se morata pogodbeno dogovoriti o brezpogojnem soglasju dolžnika, da nasprotna stranka razkrije Evrosistemu podrobnosti v zvezi z bančnim posojilom in dolžnikom, ki jih Banka Slovenije zahteva, da se za bančna posojila zagotovi veljavno zavarovanje in da se lahko v primeru neplačila nasprotne stranke zavarovanje na bančnem posojilu lahko hitro izvrši. Prav tako se zahteva, da se nasprotna stranka in primeren garant dogovorita o brezpogojnem soglasju garanta, da nasprotna stranka razkrije Evrosistemu podrobnosti v zvezi z jamstvom in garantom.

13. Odpoved pobotu

Zahteva se nepreklicna odpoved dolžnika do pravice pobota svojih obveznosti s terjatvami do nasprotne stranke, ko slednja bančno posojilo uporabi za zavarovanje terjatev Evrosistema skladno z določbami Zakona o finančnih zavarovanjih. Zahteva velja tudi za tista bančna posojila, ki so bila sklenjena pred 8. novembrom 2013.

Za posojilojemalca in morebitnega poroka (garanta) veljajo določbe o prepovedi pobota iz Zakona o finančnih zavarovanjih (peti in šesti odstavek 7. člena), ki so stopile v veljavo 8. novembra 2013. V primeru, da gre za pogodbe, ki so stopile v veljavo pred uveljavitvijo določb iz omenjenega zakona, mora nasprotna stranka sama poskrbeti, da omenjene določbe glede prepovedi pobota dolžnika vključi v posojilno pogodbo.

14. Obvestitev dolžnika oz. garanta o vpisu zastavne pravice na bančnem posojilu

Nasprotna stranka mora obvestiti dolžnika oz. garanta o vpisu zastavne pravice na bančnem posojilu in o tem obvestiti Banko Slovenije ter ji ob vpisu zastavne pravice predložiti ustrezno dokazilo. Iz

priloženih dokumentov mora biti razvidno, da je dolžnik oz. garant obvestilo prejel (npr. podpis dolžnika / garanta na obvestilu, kopija povratnice).

Banka Slovenije svetuje, da se v obvestilu dolžniku navede tudi pojasnilo, da je Banka Slovenije edini upravičenec do denarnih tokov bančnega posojila, vodenega v registru finančnega premoženja pri Banki Slovenije in na katerem je ustanovljena maksimalna zastavna pravica v njeno korist. Ne glede na to dolžnik (oziroma garant) izplačuje vse denarne tokove neposredno posojilodajalcu (tj. nasprotni stranki), razen če Banka Slovenije od dolžnika (oziroma garanta) zahteva, da se izplačujejo direktno njej.

Garanta je treba obvestiti o vzpostavitvi zastavne pravice tudi v primeru, če sta garant oz. poroštvena pogodba neprimerna oz. je garant fizična oseba.

Če Banka Slovenije na bančnem posojilu izbriše zastavno pravico, o tem obvesti dolžnika oz. garanta. V primeru, da želi nasprotna stranka ponovno vpisati zastavno pravico na takem posojilu, mora o vpisu zastavne pravice ponovno obvestiti dolžnika oz. garanta in Banki Slovenije predložiti ustrezno dokazilo.

15. Značilnosti garancije oz. jamstva

Če dolžnik iz posojilne pogodbe ne izpolnjuje kriterijev primernosti glede zahtevane kreditne kvalitete, se pri ugotavljanju primernosti bančnega posojila lahko upoštevajo lastnosti garanta (poroka) oz. jamstvene pogodbe.

Garant mora zagotoviti brezpogojno in nepreklicno jamstvo na prvi poziv za obveznosti dolžnika za plačilo glavnice, obresti in vseh drugih zneskov, ki se morajo na podlagi bančnega posojila plačati upniku, dokler bančno posojilo ni v celoti poplačano. V tej zvezi ni potrebno, da se jamstvo nanaša na točno določeno bančno posojilo, ampak lahko velja le za dolžnika, pod pogojem, da jamstvo zajema tudi zadevno bančno posojilo.

Jamstvo mora biti plačljivo na prvi poziv, neodvisno od bančnega posojila, ki je predmet jamstva. Jamstva, ki jih dajo subjekti javnega prava s pravico do odmerjanja davkov, morajo biti plačljiva na prvi poziv ali kako drugače zagotavljati takojšnje in pravočasno izplačilo po nastopu katere koli kršitve.

Jamstvo mora biti pravno veljavno, zavezujoče in izvršljivo zoper garanta.

Jamstvo mora urejati pravo države članice, katere valuta je evro.

Pravna potrditev jamstva: Če garant ni subjekt javnega sektorja s pravico do odmerjanja davkov, je treba Banki Slovenije predložiti pravno potrditev v zvezi s pravno veljavnostjo, zavezujočim učinkom in izvršljivostjo jamstva, ki je po obliki in vsebini sprejemljiva za Evrosistem, preden se bančno posojilo, na katero se jamstvo nanaša, lahko šteje kot primerno. Pravno potrditev pripravijo osebe, ki so neodvisne od nasprotne stranke, dolžnika in garanta ter so pravno kvalificirane za izdajo take potrditve po veljavnem pravu, npr. odvetniki ali pravniki, ki delajo v priznani akademski instituciji ali javnem organu. V pravni potrditvi je treba tudi navesti, da jamstvo ni osebno in je izvršljivo samo s strani upnika bančnega posojila. Če je garant ustanovljen v jurisdikciji, ki ni tista, katere pravo ureja jamstvo, je treba v pravni potrditvi potrditi tudi to, da je jamstvo veljavno in izvršljivo po pravu jurisdikcije, v kateri je garant ustanovljen. Za bančna posojila mora nasprotna stranka, ki želi mobilizirati bančno posojilo, predložiti pravno potrditev v pregled Banki Slovenije. Zahteva po

izvršljivosti mora upoštevati vse zakone s področja insolventnosti ali stečajnega postopka, splošna načela enakosti in druge podobne zakone in načela, ki veljajo za garanta in na splošno vplivajo na pravice, ki jih imajo upniki do garanta.

Nepodrejenost obveznosti garanta: Obveznosti garanta iz jamstva se morajo obravnavati vsaj enako in sorazmerno z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta.

Tako kot velja za posojilno pogodbo, mora biti tudi v zvezi z primerno jamstveno pogodbo zagotovljeno sledeče:

- da je garant obveščen o vzpostavitvi zavarovanja na bančnem posojilu, za katerega jamči, in nasprotna stranka Banki Slovenije dostavi ustrezno potrdilo,
- da garant zagotovi izrecno soglasje o posredovanju podatkov o jamstveni pogodbi in garantu Evrosistemu,
- da jamstvena pogodba ne vsebuje določb, ki bi omejevale prenosljivost terjatve oziroma vzpostavitev pravice iz zavarovanja na bančnem posojilu in subsidiarno do garanta (npr. jamstvo, vezano na določenega upnika, saj osebno jamstvo ni sprejemljivo),
- da jamstvena pogodba ne vsebuje dodatnih zahtev glede realizacije garancije (npr. glede oblike ali časa realizacije oziroma drugih podobnih zahtev).

16. Dodatna bančna posojila

Banka Slovenije lahko sprejema v zavarovanje tudi bančna posojila, ki ne izpolnjujejo vseh kriterijev primernosti iz naslova III v delu 4 Splošnih pogojev, t. i. dodatna bančna posojila. Banka Slovenije določi kriterije primernosti in ukrepe za obvladovanje tveganj teh bančnih posojil z opredelitvijo odstopanja od zahtevanih kriterijev. Kriteriji primernosti, ki odstopajo od obstoječih, so določeni v 163. in 163.a členu Splošnih pogojev.

Nasprotna stranka lahko uporabi dodatna bančna posojila le v primeru, če nima več prostega drugega primernega finančnega premoženja in se o uporabi posebej dogovori z Banko Slovenije.

III. Podrobnejši opis dodatnih zahtev za bančna posojila

Register finančnega premoženja pri Banki Slovenije se tehnično vodi v Evrosistemovem sistemu za upravljanje s finančnim premoženjem (ang Eurosystem Collateral Management System, ECMS). Nasprotna stranka ima neposreden dostop do tega sistema, zato se šteje, da jo Banka Slovenije obvešča preko tega sistema. Dokumentacijo o bančnih posojilih in določene nacionalne specifične podatke lahko Banka Slovenije vodi izven tega sistema.

1. Označba posojilnih pogodb, ki so zastavljena v korist Banke Slovenije oz. Evrosistema

Nasprotna stranka vpiše bančno posojilo v register finančnega premoženja pri Banki Slovenije in na njem zagotovi zavarovanje z maksimalno zastavno pravico. Pri tem obe pogodbeni stranki skleneta sporazum o finančnem zavarovanju. Sporazum o finančnem zavarovanju je sklenjen, ko Banka Slovenije vpis bančnega posojila v register potrdi posojilodajalcu z dodelitvijo enolične identifikacijske številke bančnega posojila. Nasprotna stranka mora ob sklenitvi sporazuma o finančnem zavarovanju na listino, ki dokazuje obstoj bančnega posojila vpisati identifikacijsko številko bančnega posojila, vodeno v registru. Poleg tega mora zagotoviti, da je na tej listini v času

trajanja finančnega zavarovanja vpisano besedilo: »DANO V ZAVAROVANJE BANKI SLOVENIJE« ali »DANO V ZAVAROVANJE [naziv centralne banke Eurosistema]«.

2. Četrtletna lastna potrditev in zaveza v zvezi z obstojem bančnih posojil

Nasprotna stranka vsako četrtletje posreduje Banki Slovenije pisno lastno potrditev in zavezo v zvezi z obstojem bančnih posojil, v kateri potrdi obstoj bančnih posojil in ustreznost ravnanja z bančnimi posojili, ki so dani Banki Slovenije v zavarovanje. Nasprotna stranka s tem potrdi (i) obstoj bančnih posojil; (ii) skladnost bančnih posojil s kriteriji primernosti, ki jih uporablja Evrosistem; (iii) da bančna posojila niso hkrati uporabljena za zavarovanje v korist katere koli tretje osebe in da jih nasprotna stranka ne bo mobilizirala v zavarovanje nobeni tretji stranki; (iv) da bo nasprotna stranka najpozneje do zaključka naslednjega delovnega dne obvestila Banko Slovenije o vsakršnem dogodku, ki pomembno vpliva na pogodbeno razmerje med nasprotno stranko in Banko Slovenije, zlasti o predčasnih, delnih ali celotnih poplačilih bančnega posojila, znižanjih bonitetne ocene in bistvenih spremembah v pogojih bančnega posojila.

Nasprotna stranka posreduje Banki Slovenije lastno potrditev in zavezo v zvezi z obstojem bančnih posojil najkasneje do 5. delovnega dne januarja, aprila, julija in oktobra.

3. Točnost podatkov o bančnih posojilih v skladu finančnega premoženja pri Banki Slovenije

Nasprotna stranka mora Banki Slovenije poročati točne podatke o bančnih posojilih v skladu finančnega premoženja ter ji predložiti točne in posodobljene informacije, ki vplivajo na vrednost zavarovanja.

Nasprotna stranka mora takoj oz. najkasneje naslednji delovni dan po nastali spremembi sporočiti Banki Slovenije vse relevantne spremembe glede bančnega posojila, vključenega v sklad pri Banki Slovenije. Kot relevantne spremembe glede bančnega posojila se štejejo vsi podatki, ki se jih sporoča ob vpisu v register in ob vzpostavitvi zavarovanja ter podatek o vrednosti neodplačane glavnice. Nasprotna stranka mora torej sporočiti Banki Slovenije vse točne informacije o bančnem posojilu, enako pa velja tudi za vse dodatke k posojilni oz. jamstveni pogodbi oz. morebitne druge podatke, ki lahko vplivajo na primernost in vrednotenje bančnega posojila.

4. Zahteve za preverjanje stanj neodplačane glavnice bančnega posojila v skladu pri Banki Slovenije

Nasprotna stranka mora sproti preverjati stanja bančnih posojil v skladu pri Banki Slovenije. Pri tem preverja vrednost neodplačane glavnice (pred odbitki) z vrednostjo v svojih knjigovodskih evidencah in morebitna neskladja nemudoma odpravi in o tem takoj obvesti Banko Slovenije. Vrednost v skladu finančnega premoženja pri Banki Slovenije ne sme biti v nobenem primeru višja od vrednosti, ki jo banka izkazuje v svojih knjigovodskih evidencah.

Banka Slovenije naknadno mesečno preverja vrednost neodplačane glavnice bančnih posojil (pred odbitki) z vrednostjo, ki jo banke poročajo na podlagi Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij (t. i. statistično poročanje). V primeru, da vrednost glavnice bančnega posojila v skladu finančnega premoženja presega vrednost iz statističnega poročanja, o tem obvesti banko in zahteva dodatna pojasnila. Da ne bi prišlo do razkoraka v teh evidencah, Banka Slovenije priporoča bankam, da sproti preverjajo ujemanje podatkov iz statističnega poročanja in sklada finančnega premoženja.

5. Tesne povezave

Nasprotna stranka ne sme predložiti ali uporabiti za zavarovanje bančnega posojila, ki ga dolguje ali zanj jamči sama nasprotna stranka ali kateri koli drug subjekt, ki je z njo v tesni povezavi. Tesne povezave pomenijo katerega koli od naslednjih primerov, v katerih sta nasprotna stranka in drug subjekt v naslednji povezavi:

- (a) nasprotna stranka ima neposredno ali posredno prek enega ali več drugih podjetij v lasti 20 % ali več kapitala tega drugega subjekta;
- (b) ta drug subjekt ima neposredno ali posredno prek enega ali več drugih podjetij v lasti 20 % ali več kapitala nasprotne stranke;
- (c) tretja oseba ima neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij v lasti 20 % ali več kapitala nasprotne stranke in 20 % ali več kapitala tega drugega subjekta.

Tesne povezave se ne uporabljajo med nasprotno stranko in subjektom javnega sektorja, ki je upravičen do odmerjanja davkov.

Če je nasprotna stranka predložila ali uporabila finančno premoženje, ki se ne sme ali se ne sme več uporabljati za zavarovanje zaradi obstoja tesne povezave z dolžnikom ali garantom ali zato, ker je to ista oseba, mora o tem nemudoma obvestiti Banko Slovenije in finančno premoženje izločiti iz sklada.

6. Upravičenec do denarnih tokov in pravic iz naslova finančnega premoženja

Banka Slovenije je edini upravičenec do denarnih tokov bančnega posojila, vodenega v registru finančnega premoženja pri Banki Slovenije in na katerem je ustanovljena maksimalna zastavna pravica v njeno korist. Ne glede na to dolžnik (oziroma garant) izplačuje vse denarne tokove neposredno posojilodajalcu (tj. nasprotni stranki), razen če Banka Slovenije od dolžnika (oziroma garanta) zahteva, da se izplačujejo direktno njej.

Banka Slovenije je edini upravičenec iz pravic iz naslova bančnega posojila, na katerem je ustanovljena maksimalna zastavna pravica v njeno korist, vključno z vsemi stranskimi pravicami, kot so pravica do poplačila iz vseh zavarovanj, pravice iz pogodb s poroki itd.

7. Spremljava dolžnikov in garantov iz bančnih posojil

Nasprotna stranka je dolžna sproti spremljati bonitetno oceno dolžnika oz. garanta (če se jamstvo uporablja za zagotovitev, da to bančno posojilo izpolnjuje zahteve glede kreditne kvalitete).

Nasprotna stranka mora Banko Slovenije najpozneje do zaključka naslednjega delovnega dne obvestiti o kakršnemkoli kreditnem dogodku, ki ji je poznan, vključno z zamudo pri plačilih dolžnikov in garantov iz bančnih posojil, ki so dana v zavarovanje. Nasprotna stranka obvesti Banko Slovenije o dogodku neplačila dolžnika in garanta po 178. členu CRR (tj. Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012) oziroma vsako razvrstitev dolžnika in garanta v skupino E ali D po Navodilu za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij. Nasprotna stranka v obvestilu tudi pojasni dogodek neplačila dolžnika oz. njegovo razvrstitev v skupino E ali D.

Nasprotna stranka mora spremljati tudi morebitna statusna preoblikovanja družbe dolžnika oz. garanta (npr. prenos podjetja na novo družbo, prevzem ali nastanek nove družbe) in o tem nemudoma oz. najkasneje naslednji delovni dan po nastanku tega dogodka ali po pridobitvi ustrezne informacije v tej zvezi obvestiti Banko Slovenije. Pri tem mora nasprotna stranka preveriti, ali ima novi dolžnik oz. primerni garant novo bonitetno oceno, ki jo je treba sporočiti Banki Slovenije. V primeru, da postane neprimeren, mora bančno posojilo izločiti iz sklada finančnega premoženja.

8. Slovensko pravo in uporaba slovenskega jezika

V register finančnega premoženja pri Banki Slovenije se lahko vpiše bančno posojilo, ki ga nasprotna stranka odobri primernemu dolžniku po slovenskem pravu.

V primeru, da posojilna oz. poroštvena pogodba nista v slovenskem jeziku, mora nasprotna stranka ob vpisu v register finančnega premoženja pri Banki Slovenije slednji zagotoviti posojilno oz. poroštveno pogodbo v overjenem prevodu v slovenski jezik.

9. Identifikacijske oznake o kreditih iz AnaCredit

Nasprotna stranka ob vpisu bančnega posojila v register finančnega premoženja pri Banki Slovenije predloži ustrezno identifikacijsko oznako iz zbirke analitičnih podatkov o kreditih (AnaCredit). Ta oznaka je vezana na Navodila za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij.

IV. Odgovori na najbolj pogosta vprašanja bank

1. Primerna vrsta bančnega posojila

Revolving posojilo: Črpani del revolving posojila bi lahko bil pod določenimi pogoji primerna vrsta bančnega posojila. Pri tem mora biti glavnica znana, brezpogojna in fiksna, poleg tega je potrebno predhodno najaviti črpanje bančnega posojila, da banka lahko v naprej načrtuje morebitno zmanjšanje oz. povečanje glavnice bančnega posojila. V vsakem primeru bi bilo potrebno situacijo preverjati od primera do primera, torej glede na konkretne pogodbe.

Sindicirano posojilo: Pri sindiciranem posojilu je poleg naštetih kriterijev primernosti treba paziti predvsem na sledeče:

- Pogodba o sindiciranem posojilu za Banko Slovenije ne sme določati nikakršnih omejitev v zvezi z mobilizacijo in realizacijo zavarovanja in v tem smislu tudi ne sme določati posebnih pogojev ali omejitev glede prenosljivosti posojila (terjatve) na tretje osebe. Če pogodba o sindiciranem posojilu vsebuje določbo, da lahko posamezna banka odstopi svoje obveznosti in pravice po pogodbi, če je izpolnjen določen pogoj (npr. soglasje večine bank, agenta, poroka in posojilojemalca), se šteje posojilo za neprimerno.
- Pogodba o sindiciranem posojilu ne sme vsebovati določb, ki omogočajo, da lahko večina bank (ali celo katera od bank posamično) zahteva, da agent opusti ali zadrži izvrševanje svojih pravic in upravičenj po posojilni pogodbi v razmerju do posojilojemalca oz. poroka. Navedena ureditev je z vidika primernosti posojila problematična, ker Banki Slovenije kot zastavnemu upniku ne daje jasnih zagotovil glede takojšnje, brezpogojne izterjave.
- Pravica do glavnice ali obresti ne sme biti podrejena, vključno z drugimi deleži ali poddeleži v istem sindiciranem posojilu.

Bančno posojilo, kjer originator ni kreditna institucija: Bančno posojilo, kjer originator ni kreditna institucija, se lahko šteje kot primerno bančno posojilo, če je to bančno posojilo pridobila primerna nasprotna stranka in izpolnjuje vse druge kriterije primernosti.

Tiha participacija pri bančnem posojilu: V primeru, kjer prva banka prenese na drugo banko pravice in obveznosti iz posojilne pogodbe (v celoti ali delno) brez obvestila dolžniku (t. i. tiha participacija), se terjatev druge banke v razmerju do dolžnika ne šteje kot primerna. S to pogodbo banka 2 namreč pridobi le pogojno terjatev do posojilojemalca, ki nastane šele z obvestilom dolžniku o prenosu terjatve.

2. Pogojevanje jamstva z unovčenjem menic

V primeru, da se jamstvo pogojuje z zahtevo po predhodnem poskusu unovčenja dolžnikovih menic, se tako jamstvo, ob izpolnjevanju ostalih kriterijev primernosti, lahko šteje za primerno, vendar ob pogoju, da tudi za unovčitev menice velja, da je brezpogojno unovčljiva na prvi poziv upnika. Zahteva v zvezi s predhodnim poskusom unovčitve menic ne sme biti povezana z dodatnimi zahtevami za upnika (npr. protest menice, vložitev menične tožbe zoper dolžnika), temveč mora zadoščati zgolj predložitev na unovčenje in izjava upnika ali domicilirane banke, da menice niso bile unovčene.

3. Bančno posojilo z določbo o možnosti vključitve terjatve banke po posojilni pogodbi v kritno premoženje hipotekarnih obveznic

Bančno posojilo, ki vključuje določbo o možnosti vključitve terjatve banke v kritno premoženje hipotekarnih obveznic, je primerno, dokler banka ne vključi terjatve iz tega posojila v kritno premoženje hipotekarnih obveznic. V primeru, da želi banka posojilo, ki je v skladu pri Banki Slovenije, uporabiti za kritno premoženje hipotekarnih obveznic, mora najprej izločiti posojilo iz sklada. Izločitev je nujna, saj banka ne more uporabiti terjatve iz bančnega posojila za zavarovanje dveh obveznosti hkrati.

4. Posojilna dokumentacija

Nasprotna stranka ob vpisu v register in sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije dostavi dokumentacijo, ki je potrebna pri presoji kriterijev primernosti iz Splošnih pogojev. Nasprotna stranka mora obvezno posredovati posojilno in jamstveno pogodbo (kadar je jamstvo primerno) s

pripadajočimi dodatki k pogodbi ter obvestilo dolžniku in garantu o vpisu maksimalne zastavne pravice. Poleg tega nasprotna stranka načeloma priloži tudi ostalo dokumentacijo, ki je sestavni del posojilne pogodbe, vendar ji ni treba pošiljati vse dokumentacije, ki se nanaša na zavarovanje bančnega posojila (npr. listino o vpisu hipoteke ali prenosu premičnin, vinkulacijo zavarovalnih polic, ipd.), saj slednje ni potrebno za presojo primernosti bančnega posojila.

5. Poroštvo pri odlogu plačil po Zakonu o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo

Nasprotna stranka lahko kreditojemalcu odobri odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe v skladu z Zakonom o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditojemalcev (ZIUOPOK in naknadne spremembe in dopolnitve zakona). Za odložene obveznosti po zakonu jamči Republika Slovenija, in sicer največ 25 % oz. 50 % zneska do 12 odloženih mesečnih obrokov, ki bi zapadli v obdobju, za katerega je odlog dogovorjen. Poroštvo Republike Slovenije velja le določeno obdobje po izteku obdobja odloga plačila. Poroštvo ni primerno glede na kriterije primernosti iz Splošnih pogojev.

Gre za poroštvo v omejenem obsegu in z omejenim trajanjem, vendar ga je ne glede na to ob upoštevanju Sklepa o vzpostavitvi in vodenju registra finančnega premoženja treba evidentirati v register pri Banki Slovenije, in sicer v obdobju njegovega trajanja. V primeru, ko nasprotna stranka v register pri Banki Slovenije vpiše bančno posojilo, pri katerem je bil v skladu z zakonom odobren odlog in zanj jamči Republika Slovenija, v register vpiše tudi garanta Republiko Slovenijo, ob prenehanju poroštva pa ga iz registra izbriše. Ob vpisu zastavne pravice na bančnem posojilu oz. ob odobritvi odloga nasprotna stranka, v skladu z običajno prakso, o nameri vzpostavitve zavarovanja oz. o že vzpostavljenem zavarovanju obvesti tudi Republiko Slovenijo in SID banko (kot pooblaščenca države) in Banki Slovenije posreduje obvestilo ter dokazilo o njunem prejemu.

Poleg tega mora nasprotna stranka v skladu s spremenjenimi pogoji financiranja dolžnika zaradi odloga plačil, ki se določi v dodatku k pogodbi, Banki Slovenije posredovati vse spremembe, ki se nanašajo na odlog plačil (dodatek k pogodbi, spremenjen amortizacijski načrt neodplačane vrednosti glavnice oz. spremenjen datum dospelosti).

6. Klavzula o motnjah na trgu oz. spremenjenih okoliščin za financiranje

Spremembe strukture kuponov, ki so vezane na klavzule o motnjah na trgu oz. spremenjenih okoliščin za financiranje, običajno niso pod nadzorom nasprotne stranke. Obstoje in/ali aktiviranje teh klavzul ne pomeni, da je bančno posojilo neprimerno, pod pogojem, da izpolnjuje vse kriterije primernosti. Če se po aktivaciji takšnih klavzul izkaže, da je struktura kupona neustrezna, postane bančno posojilo neprimerno, in sicer od trenutka, ko začne veljati nova struktura kupona.